

Ashley Audrain

IZDAVAČ**buybook**

Radićeva 4, Sarajevo

Tel: + 387 33 550-495

Fax: + 387 33 550-496

redakcija@buybook.ba

www.buybook.ba

ZA IZDAVAČA

Damir Uzunović

Goran Samardžić

NASLOV IZVORNIKA

The Push, Ashley Audrain

Copyright © 2021 Ashley Audrain Creative Inc.

Copyright © za bosanski jezik Buybook, 2021.

Sva prava pridržana. Nijedan dio ove knjige ne smije se reproducirati u bilo kojem obliku bez prethodnog dopuštenja izdavača.

UREDNIKA

Ena Hasečić

PREVOD S ENGLESKOG

Amela Kavaz

LEKTURA I KOREKTURA

Buybook

LAYOUT

Boriša Gavrilović

DIZAJN NASLOVNICE

Boris Stapić

ŠTAMPA

Dobra knjiga, Sarajevo

Ashley Audrain

IMPULS

S engleskog prevela Amela Kavaz

Sarajevo, 2021.

Za Oscara i Waverly

Često se kaže da je otkucaj srca naše majke zvuk koji prvi čujemo u maternici. Zapravo, prvi zvuk koji zavibrira našim razvijenim slušnim aparatom je pulsiranje krvi naše majke kroz njene vene i arterije. Vibriramo na tom iskonskom ritmu prije nego nam se i razviju uši. Prije nego smo začeti, dijelom smo postojali kao jaje u majčinoj plodnici. Sva jajašca koja će žena ikada nositi u jajnicima formiraju se dok je ona četveromjesečni fetus u maternici svoje majke. To znači da naš ćelijski život započinje u maternici naše bake. Svako od nas proveo je pet mjeseci u utrobi svoje bake, a ona se, zauzvrat, formirala u maternici svoje. Vibriramo u ritmovima krvi naše majke prije nego se i ona sama rodi...

Kad su bubnjari bile žene

Kuća vam noću svijetli kao da sve unutra gori. Zavjese koje je odabrala za prozore izgledaju poput platna. Skupog lanenog platna. Tkanje je dovoljno labavo da mogu vidjeti šta se zbiva unutra. Mogu vidjeti djevojku kako vrti rep dok završava domaću zadaću. Mogu gledati dječacića kako baca tenisku lopticu u visoki plafon dok se tvoja supruga baca po dnevnom boravku u helankama, pokušavajući uspostaviti red u sobi. Vraća igračke nazad u korpu i jastuke na kauč.

No večeras ste zavjese ostavili razmaknute. Možda da gledate snijeg kako pada. Možda kako bi tvoja kćerka potražila irvase. Odavno je prestala vjerovati u njih, ali pretvarat će se za vas. Sve će učiniti za vas.

Dotjerali ste se. Djeca su u istim kariranim odorama, sjede na kožnom otomanu dok ih tvoja supruga fotografira mobilnim telefonom. Djevojčica drži dječaka za ruku. U stražnjem dijelu sobe namještaš gramofonsku ploču i tad ti se supruga obrati, ali podižeš prst – skoro si namjestio. Djevojčica poskoči, a tvoja supruga podigne dječaka i oni se zavrte. Podigneš piće, viski, otpiješ gutljaj, dva, i laganim koracima se odmakneš od ploče kao od usnule bebe. Tako uvijek počinješ plesati. Uzmeš sina. On zabaci glavu unazad. Okreneš ga naopačke. Tvoja kćerka posegne za tatinim poljupcem. Supruga ti pridrži piće. Zaniše se prema božićnom drvcu i podesi lampice koje ne stoje kako treba. A onda

se svi zaustavite i nagnete jedni prema drugima te jednoglasno viknete nešto, neku riječ, savršeno tempiranu, a potom opet svi zaplešete – ovo je pjesma koju dobro znate. Tvoja supruga isklizne iz sobe, a dječakovo lice je prati poput robota. Znam kako je to biti potreban.

Šibice. Vraća se da zapali svijeće na ukrašenom kaminu i pitam se da li su vijenci od grana jele pravi, da li mirišu na plantažu drveća. Na trenutak si pustim na volju da zamišljam kako promatram grane u plamenu dok svi večeras spavate. Zamišljam kako se topli, puterasto-žučkasti sjaj vaše kuće pretvara u vrelu, pucketajuću crvenu boju.

Dječak podiže željezni žarač, ali ga djevojčica nježno uzima i skloni prije nego ti ili tvoja supruga to primijetite. Dobra sestra. Pomoćnik. Zaštitnik.

Inače ne posmatram ovoliko dugo, ali noćas ste svi tako lijepi da se ne mogu natjerati da odem. Snijeg, mokri snijeg, onaj od kojeg će ujutro napraviti snješka kako bi udovoljila svom bratu. Uključim brisače, podesim temperaturu i pratim pomjeranje sata sa 7:29 na 7:30. Sada biste joj čitali *Polarni ekspres*.

Tvoja supruga je sjela. Posmatra vas kako skakućete po sobi. Smije se i prebacuje valovitu kosu na jednu stranu. Pomiriše tvoje piće i odloži ga. Smješka se. Okrenut si joj leđima tako da ne možeš vidjeti ono što ja vidim. Jednom rukom se drži za stomak, lagano ga trljajući, a zatim obori pogled izgubljena u pomisli na ono što raste u njoj. To su samo ćelije. Ali one su ustvari sve. Okreneš se i skreneš joj pažnju na sobu. Na ljude koje voli.

Reći će ti sutra ujutro.

Još uvijek je dobro poznajem. Pogledam dolje da navučem rukavice. Kad podignem pogled, vidim djevojčicu kako stoji ispred otvorenih vrata. Lice joj je napola osvijetljeno fenjerom, postavljenim iznad broja vaše kuće. Tanjir koji drži je pretrpan mrkvama i kolačićima. Ostavit ćete mrvice na pločicama u predvorju. Pretvarat ćete se, a i ona zajedno s vama.

Sada me gleda kako sjedim u svom automobilu. Drhti. Haljina koju joj je tvoja supruga kupila premalena je, pa mogu vidjeti kako joj se naziru kukovi, a prsa cvjetaju. Jednom rukom prebaci rep preko ramena i to je više gesta jedne žene nego djevojke.

Prvi put u njenom životu mogu reći da naša kćerka izgleda poput mene.

Spustim prozor automobila i podignem ruku. Mahnem. Tajno. Djevojčica odloži tanjir ispred svojih stopala i uspravi se da me još jednom pogleda prije nego uđe unutra. Prije nego se vrati svojoj porodici. Čekam da se zavjese žustro navuku i da izađeš na vrata da provjeriš zašto sam, dovraga, baš ove noći parkirala ispred tvoje kuće. I šta bih, stvarno, mogla reći? Da sam bila usamljena? Da mi je nedostajala? Da sam zaslužila biti majka u toj tvojoj plamtećoj kući?

Umjesto toga, vraća se u sobu. Privolio si suprugu da ustane. Dok plešete zajedno, tako bliski, držeći je za leđa, naša kćerka uzme dječaka za ruku i odvede ga do sredine prozora u dnevnom boravku. Glumac koji postiže svoj cilj. Tako su precizno uokvirani.

Izgleda baš poput Sama. Ima njegove oči. I taj slap tamne kose koji završava uvojkom, uvojkom koji sam više puta omotavala oko prsta, iznova i iznova.

Pozlilo mi je.

Naša kćerka zuri u mene kroz prozor. Stavlja ruke na ramena vašeg sina. Sagne se i poljubi ga u obraz.

A onda opet. I opet. Dječaku se sviđa privrženost. Dječak upire prstom na snijeg, ali ona ne skida pogled s mene. Trlja ga po ramenima kao da ga želi ugrijati. Onako kako bi jedna majka učinila.

Vas dvoje im pridete i kleknete pokraj dječaka. Pogledate kroz prozor i podignete pogled. Moj vam automobil ne zapadne za oko. Upirete prstima u pahuljice poput vašeg sina i pratite put preko neba. Pričate o saonicama. O sobovima. On gleda u noć pokušavajući vidjeti ono što vi vidite. Razigrano ga uštinete za

bradu. Njene oči su još uvijek uprte u mene. Zateknem se kako sjedim naslonjena na sjedište. Progutam i konačno skrenem pogled s nje. Ona uvijek pobijedi.

Kad se opet okrenem, ona idalje gleda moj automobil.

Pomislím da bi mogla posegnuti za zavjesom, ali ona ne posegne. Ovaj put ne skrećem pogled s nje. Podignem gomilu papira sa suvozačevog sjedišta i osjetim težinu svojih riječi.

Došla sam da ti uručim ovo.

Ovo je moja strana priče.

1

Primaknuo si stolicu i vrhom olovke lupkao po mojoj knjizi, a ja sam zurila u stranicu oklijevajući da podignem pogled. “Zdravo?” Obratila sam ti se kao da se javljam na telefon. Ovo te nasmijalo. I tako smo sjedili tu, hihoćući se, dvoje stranaca u školskoj biblioteci koji uče za isti izborni predmet. Mora da je bilo stotine učenika koji su slušali predmet – ali tebe nisam vidjela prije. Uvojci kose su ti padali preko očiju i vrtio si ih oko olovke. Imao si tako neobično ime. Poslijepodne si me u tišini otpratio kući. Svako malo bi mi se nasmijao ne skrivajući koliko si bio opčinjen. Nikad prije nisam uživala toliku pažnju. Poljubio si mi ruku ispred moje studentske sobe i tad smo se ponovo nasmijali.

Ubrzo smo imali dvadeset jednu godinu i bili smo nerazdvojni. Za manje od godinu smo trebali diplomirati. Vrijeme smo provodili spavajući na mom sklepanom studenstkom krevetu ili učeći na suprotnim stranama kauča s nogama isprepletenim na sredini. Izašli bismo s prijateljima na piće, ali uvijek bismo se vratili kući ranije i legli u krevet, iznova uživajući u toplini onog drugog. Nisam često uživala u piću, a ti si se zasitio zabava – jedino si mene želio. Čini se da nikom u mom svijetu to nije smetalo. Imala sam mali krug prijatelja. To su više bila poznanstva nego prijateljstva. Bila sam fokusirana na održavanje prosjeka za stipendiju, tako da, niti sam imala vremena, niti sam željela voditi tipičan

studentski društveni život. Pretpostavljam da se tih godina nisam ni s kim posebno zbližila, sve dok nisam upoznala tebe. Pružio si mi nešto drugačije. Iskliznuli smo iz društvene orbite, sretni, jedno drugom pružajući sve što nam je bilo potrebno.

Prožimala me utjeha koju sam u tebi pronašla – ništa nisam imala kad sam te upoznala, tako da si bez ikakvog napora postao moje sve. To ne znači da nisi bio dostojan svega toga – jesi. Bio si moja podrška. Nježan i obazriv. Prvi si kome sam rekla da želim postati spisateljica i rekao si mi: “Ne mogu ni zamisliti da budeš nešto drugo.” Naslađivala sam se na način na koji su nas djevojke gledale, kao da su imale na šta biti ljubomorne. Mirisala sam tvoj gel u kosi dok si spavao i milovala bradu da te probudim. Bio si moj porok.

Za rođendan si mi poklonio listu stotinu stvari koje voliš kod mene. *14. Volim što pomalo zahrčeš netom prije nego utoneš u san. 27. Volim način na koji pišeš. 39. Volim iscrtavati svoje ime na tvojim leđima. 59. Volim kada podijelimo kolač na putu do predavanja. 72. Volim tvoje nedjeljno raspoloženje. 80. Volim te gledati kako završavaš dobru knjigu i držiš je na prsima nakon čitanja. 92. Volim to što ćeš jednog dana biti dobra majka.*

“Zašto misliš da ću biti dobra majka?” Spustila sam popis i na trenutak osjetila da me možda uopšte ne poznaješ dobro.

“Zašto ne bi bila dobra majka?” Razigrano si bocnuo moj stomak. “Brižna si. I draga. Jedva čekam da dobijemo bebu.”

Ništa mi drugo nije ostalo nego da se prisilno nasmiješim.

Nikad nisam upoznala nekog tako nestrpljivog i željnog poput tebe.

“Jednog ćeš dana shvatiti, Blythe. Žene u našoj porodici... mi smo drugačije.”

Još uvijek vidim otisak majčinog narandžastog karmina na filteru cigarete. Pepeo koji pada u čašu, pliva u posljednjem gutljaju mog soka od narandže. Osjetim miris izgorjelog tosta.

Samo nekoliko puta si pitao za moju majku, Ceciliju. Rekla sam ti samo činjenice: 1. otišla je kada mi je bilo jedanaest, 2.

nakon toga sam je vidjela samo dva puta i 3. nisam imala pojma gdje je.

Znao si da se dosta suzdržavam, ali nikad nisi navaljivao – plašio si se onoga što bi mogao čuti. Razumijem. Svi imamo pravo imati određena očekivanja od drugih i od sebe samih. Majčinstvo se ne razlikuje mnogo od toga. Svi očekujemo da ćemo imati, oženiti ili biti dobre majke.

1939–1958

Etta je rođena istog dana kada je počeo Drugi svjetski rat. Imala je oči poput Atlanskog okeana i od rođenja je bila rumena i imala bucimate obraze.

Zaljubila se u prvog momka kojeg je upoznala, sina gradskog ljekara. Zvao se Louis, pristojan i rječit. Nije ličio na dečke koje je poznavala i nije ga bilo briga što Etta pri rođenju nije nagrađena dobrim izgledom. Louis je Ettu pratio do škole od prvog dana školovanja, i uvijek je držao jednu ruku iza leđa. Etta je bila očarana takvim stvarima.

Njena porodica je posjedovala stotine hektara polja kukuruza. Kad je Etta napunila osamnaest godina i rekla ocu da se želi udati za Louisa, njen otac je insistirao da njegov budući zet naučit raditi na zemlji. Nije imao sinova i želio je da Louis preuzme porodični posao. Ali Etta je mislila da njen otac samo želi dokazati mladiću da je obrađivanje zemlje težak i ugledan posao. Nije to bilo za slabice. I sigurno nije bio posao za intelektualca. Etta je odabrala nekog ko uopšte nije bio poput njenog oca.

Louis je želio postati ljekar poput njegovog oca, a čekala ga je stipendija za medicinsku školu. No više je želio Ettinu ruku nego ljekarsku dozvolu. Uprkos Ettinim molbama da ne vrši pritisak na Louisa, njen otac ga je izrabljivao do iznemoglosti. Svako jutro je ustajao u četiri sata i izlazio na rosna polja. Od četiri ujutro do sumraka. Etta je voljela pričati ljudima kako se nikada nije požalio.

Louis je prodao medicinsku torbu i udžbenike koje mu je ostavio otac, a novac je stavio u staklenku na kuhinjskom pultu. Rekao je Etti da je taj novac početak studentskog fonda za njihovu buduću djecu. Etta je mislila da ovo mnogo govori o nesebičnosti ovog čovjeka.

Jednog jesenjeg dana, prije nego je sunce izašlo, Louisa je prerezao udarač na silažnom vagonu. Sam u polju kukuruza, iskrvario je na smrt. Pronašao ga je Ettin otac i poslao je da ga prekrije ceradom iz ambara. Ponijela je Louisovu otkinutu nogu nazad do kuće i bacila je na očevu glavu dok je punio kantu vode kojom bi saprao krv s vagona.

Još nije rekla porodici za dijete koje raste u njoj. S obzirom da je krupna, s trideset kilograma viška, dobro je skrivala trudnoću. Djevojčica, Cecilia, rođena je četiri mjeseca nakon toga na kuhinjskom podu usred snježne oluje. Etta je zurila u staklenku s novcem na pultu iznad sebe dok je tiskala.

Etta i Cecilia mirno su živjele u seoskoj kući. Rijetko su išle u grad. Kada bi i išle, nije bilo teško čuti šapat ljudi o ženi koja je "otišla na živcima". Tih dana se malo govorilo, a još manje sumnjalo. Louisov otac dao je Ettinoj majci sedative da ih daje Etti onako i onoliko koliko je smatrala da treba. I tako je Etta većinu vremena provela u malom mesinganom krevetu u sobi u kojoj je odrasla, a njena se majka brinula o Ceciliji.

Etta je ubrzo shvatila da nikada neće upoznati drugog muškarca ležeći tako drogirana u krevetu. Naučila je funkcionisati dovoljno dobro i na kraju se počela brinuti o Ceciliji, gurajući je po gradu u kolicima dok je jadna djevojčica vrištala za bakom. Etta je ljudima govorila da su je mučili užasni hronični bolovi u stomaku, da mjesecima nije mogla jesti i da je zbog toga bila toliko mršava. Niko nije vjerovao u to, ali Etta nije marila za njihove učmale tračeve. Upravo je upoznala Henryja.

Henry je bio novi u gradu i išli su u istu crkvu. Nadzirao je tim od šezdeset ljudi u tvornici slatkiša. Bio je blag prema Etti od momenta kad su se upoznali – volio je bebe, a i Cecilia je bila posebno

slatka, pa se ispostavilo da neće biti problema koji su svi tvrdili da hoće.

Nedugo zatim, Henry im je kupio kuću u tudorskom stilu s tamnozelenom drvenarijom. Etta je zauvijek napustila mesingani krevet i vratila izgublenu kilažu. Bacila se na stvaranje doma za svoju porodicu. Oko kuće je bio dobro igraden trijem s ljuljačkom. Na svakom prozoru su bile čipkaste zavjese, a u pećnici su uvijek bili čokoladni kolačići. Jednoga dana, novi namještaj za dnevni boravak bio je dostavljen na pogrešnu adresu, a komšinica je dopustila dostavljaču da sve to ostavi u njen podrum iako ona to nije naručila. Kada je Etta to saznala, potrčala je niz ulicu za kamionom, vičući i psujući, u kućnom ogrtaču i s viklerima u kosi. To je sve prisutne dobro nasmijalo, uključujući na kraju i samu Ettu.

Silno se trudila da bude žena kakvom se od nje očekivalo.

Dobra supruga. Dobra majka.

Činilo se da će sve biti uredu.

2

Stvari koje mi padaju na pamet kada razmišljam o nama:

Tvoji majka i otac. Ovo drugima možda i nije tako važno, ali s tobom je došla i porodica. Moja jedina porodica. Velikodušni pokloni, avionske karte za zajednički odmor na nekom sunčanom mjestu. Kuća im je uvijek mirisala na toplu, opranu posteljinu, i uvijek sam željela ostati kada bismo ih posjećivali. Način na koji je tvoja majka dodirivala vrhove moje kose natjerao me je da joj se zavučem u krilo. Ponekad mi se činilo da me voli koliko i tebe.

Neupitno su prihvatili činjenicu da moj otac nije prisutan i nisu me osuđivali kada je odbio njihovu pozivnicu da ih posjeti za praznike. Ljubaznost na kojoj sam bila zahvalna. O Ceciliji se, naravno, nikada nije polemisalo; promišljeno si pripremio teren prije nego što si me doveo kući. (Blythe je divna. Zaista jeste. Ali samo da znate...) Moja mama nije bila neko koga ste međusobno ogovarali; niko od vas nije imao apetit za nešto neugodno.

Svi ste bili tako savršeni.

Svoju sestricu si zvao "draga" i ona te obožavala. Zvao si kući svake večeri, a ja bih slušala iz hodnika, poželjevši da mogu čuti šta je to tvoja majka rekla pa si se tako slatko nasmijao. Svaki drugi vikend si išao kući da pomogneš ocu oko radova. Grlili ste se. Čuvao si svoje male rođake. Znao si majčin recept za hljeb od

banane. Svake godine si roditeljima poklanjao čestitku za godišnjicu braka. Moji roditelji nisu čak ni pričali o svom vjenčanju.

Moj otac. Nije uzvratio na moju poruku da neću biti kod kuće te godine za Dan zahvalnosti, ali slagala sam te i rekla ti da je sretan što sam upoznala nekoga i da želi sve najljepše tvojoj porodici. Istina je da nismo mnogo razgovarali otkako smo se ti i ja upoznali. Najviše smo komunicirali putem telefonske sekretarice i već tada je to postala serija ustajalih, generičkih razmjena zbog kojih sam se stidila kada bi ih čuo. Još uvijek nisam sigurna kako smo dospjeli dotle, on i ja. Laž je bila nužna, poput onih raspršenih laži koje sam ti govorila kako ne bi posumnjao koliko mi je porodica sjebana. Obitelj ti je bila isuviše važna – ni ti ni ja nismo mogli riskirati činjenicu da bi istina o mojoj porodici mogla promijeniti način na koji me gledaš.

Prvi stan. U njemu sam te najviše voljela jutrima. Način na koji si navlačio čaršaf preko glave da bi odspavao još malo, i taj teški dječjački miris koji si ostavljao na našim jastučnicama. Tada sam se rano budila, većinom i prije izlaska sunca, kako bih pisala na kraju kuhinje koja je uvijek bila tako hladna. Nosila sam tvoj penjoar i pila čaj iz keramičke šoljice koju sam za tebe ukrasila u jednoj od lončarnica. Kasnije bi mi zazivao ime kada bi podovi bili dovoljno topli i kada bi svjetlost iza roletni bila dovoljna da vidiš detalje na mom tijelu.

Povukao bi me nazad u sobu i eksperimentirali bismo – bio si odvažan i nametljiv. Znao si za šta je moje tijelo bilo sposobno i prije mene. Fascinirao si me, kao i tvoje strpljenje. Iskonska potreba koju si imao za mnom.

Noći s Grace. Bila je jedina prijateljica s fakulteta s kojom sam ostala u kontaktu nakon diplomiranja. Nisam pokazivala koliko mi se sviđala, jer se činilo da si bio pomalo ljubomoran na vrijeme koje smo provodile zajedno, i mislio si da mnogo pijemo – iako sam joj veoma malo nudila što se tiče ženskih prijateljstava. Ali

ipak, objema si poklonio cvijeće za Valentinovo one godine kada je bila sama. Pozvala bih je na večeru možda jednom mjesečno, a ti bi poput trećeg kotača sjedio s nama na kanti okrenutoj naopa-ko. Uvijek bi na putu kući kupio flašu dobrog vina. Kada bi počelo traćanje i kada bi ona izvadila cigarete, ti bi se ljubazno isprićao i počeo ćitati knjigu. Jedne noći smo te ćule kako na balkonu prićaš sa sestrom dok smo mi pušile unutra (zamisli?). Prolazila je kroz raskid i nazvala je svog povjerenika. Grace me pitala šta nije uredu s tobom. Loš u krevetu? Temperamentan? Moralo je biti nešto s obzirom da nijedan muškarac nije ovako savršen. Ali nije bilo. Tada ne. Ništa što sam mogla vidjeti. Koristila sam rijeć “sreća”. Imala sam sreće. Nisam imala mnogo, ali imala sam tebe.

Naši poslovi. Nismo mnogo razgovarali o tome. Zavidjela sam ti na uspjehu i ti si to znao – bio si osjetljiv na razlike u našim karijerama i primanjima. Ti si zarađivao novac, a ja sam sanjarila. Otkako sam diplomirala, skoro ništa nisam zaradila, osim nekoliko malih honorarnih projekata, ali ti si nas nesebićno uzdržavao i dao si mi kreditnu karticu govoreći: “Koristi je za sve što ti treba.” Ti si do tada već bio angažovan u arhitektonskoj firmi i promoviran dva puta dok sam ja napisala tri kratke priće. Neobjavljenje. Otišao bi na posao izgledajući kao da pripadaš nekom drugom.

Moje odbijenice su stilaze onako kako su i trebale – ovo je dio procesa, podsjećao si me, ljubazno i često. Desit će se. Tvoje bezuslovno vjerovanje u mene je bilo ćarobno. Oćajnićki sam se trudila dokazati sebi da sam toliko dobra kako me ti vidiš. “Ćitaj mi. Šta god da si danas napisala. Molim te!” Uvijek sam te tjerala da me moliš, a onda bi se cerekao kada bih glumila ogorćenje i pristala. Naša blesava rutina. Iscrpljen, noseći još uvijek odjeću u kojoj si išao na posao, sklupćao bi se na kauću poslije večere. Zatvorio bi oći, slušao moje štivo i smijao se najboljim doskoćicama.

Te noći kada sam ti pokazala moju prvu objavljenu priću ruka ti je zadrhtala kao da si uzeo teški magazin. O tome sam često

razmišljala, o načinu na koji si se ponosio mnome. Godinama kasnije vidjela sam tu drhtavu ruku ponovo, kako drži njenu mokru glavicu, obilježenu mojom krvlju.

Ali prije toga:

Zaprosio si me na moj dvadeset peti rođendan.

S prstenom koji još uvijek ponekad nosim na lijevoj ruci.

3

Nikad te nisam pitala da li ti se sviđa moja vjenčanica. Kupila sam je u prodavnici nošene odjeće, jer je nisam mogla izbaciti iz glave dok sam s tvojom majkom posjećivala skupe butike. Nikad nisi prošaputao: *Izgledaš prelijepo*, kao što to čine neke mladoženje sa strahopoštovanjem, znojeći se i klateći pred oltarom. Nikada nisi spomenuo moju haljinu dok smo se krili iza zida od crvene cigle na stražnjem dijelu imanja, čekajući da isplivamo u dvorište gdje su naši gosti pili pjenušavo vino, razgovarali o vrućini i pitali se kada će sljedeći kanape biti serviran. Nisi mogao odvratiti pogled s mog ozarenog ružičastog lica. Nisi mogao odvojiti pogled od mojih očiju.

Bio si najzgodniji ikada, a i sada kada zatvorim oči mogu vidjeti dvadesetšestogodišnjeg tebe, tvoju svijetlu put i uvijenu kosu kako pada preko čela. Kunem se da si imao ostatke dječije masti u obrazima.

Držali smo se za ruke cijelu noć.

Nismo mnogo znali jedno o drugom, niti kakvi ljudi bismo mogli postati.

Mogli smo izbrojati svoje probleme na laticama tratinčice u mom buketu, ali nedugo zatim izgubili smo se u njihovom polju.

“Nećemo postavljati sto za mladenkinu porodicu”, načula sam organizatoricu vjenčanja kako se tiho obraća čovjeku koji je

postavljao sklopive stolice i kartice za raspored sjedenja. Suptilno joj je klimnuo.

Tvoji roditelji su nam poklonili burme prije ceremonije. Predali su nam prstenje u srebrnoj školjki koja je pripadala tvojoj prabaki. Školjku joj je poklonio čovjek kojeg je voljela prije nego je otišao u rat i nikada se više nije vratio. U unutrašnjosti je bio graviran njegov iskaz ljubavi: *Violet, uvijek ćeš me pronaći*. “Imala je predivno ime”, dodao si.

Ogrnuta otmjenim šalom sive boje, tvoja majka nam je nazdravila: “U brakovima možete otplutati. Ponekad ne primijetimo koliko daleko smo otišli, dok se odjednom voda ne susretne s horizontom i čini se kao da se više nikada nećemo vratiti.” Zastala je i pogledala samo mene. “Slušajte otkucaje srca jedno drugog u struji. Uvijek ćete pronaći jedno drugo. Tako ćete uvijek pronaći obalu.” Primila je tvog oca za ruku, a ti si ustao i podigao čašu.

Te noći smo skladno vodili ljubav jer smo to i trebali. Bili smo iscrpljeni, ali smo se istinski osjećali tako. Imali smo burme, račun za katering i adrenalinske glavobolje.

Zauvijek te uzimam, moj najbolji prijatelju i moja srodna dušo, da mi budeš životni partner, u dobru i u zlu, i za desetke hiljada dana koji dođu između. Ti, Fox Connor, si osoba koju volim. Predajem ti se.

Godinama kasnije, naša kćerka je gledala kako trpam haljinu u gepek našeg automobila. Htjela sam je odnijeti na isto mjesto gdje sam je i pronašla.